

beeldende kunst

vormgeving

muziek

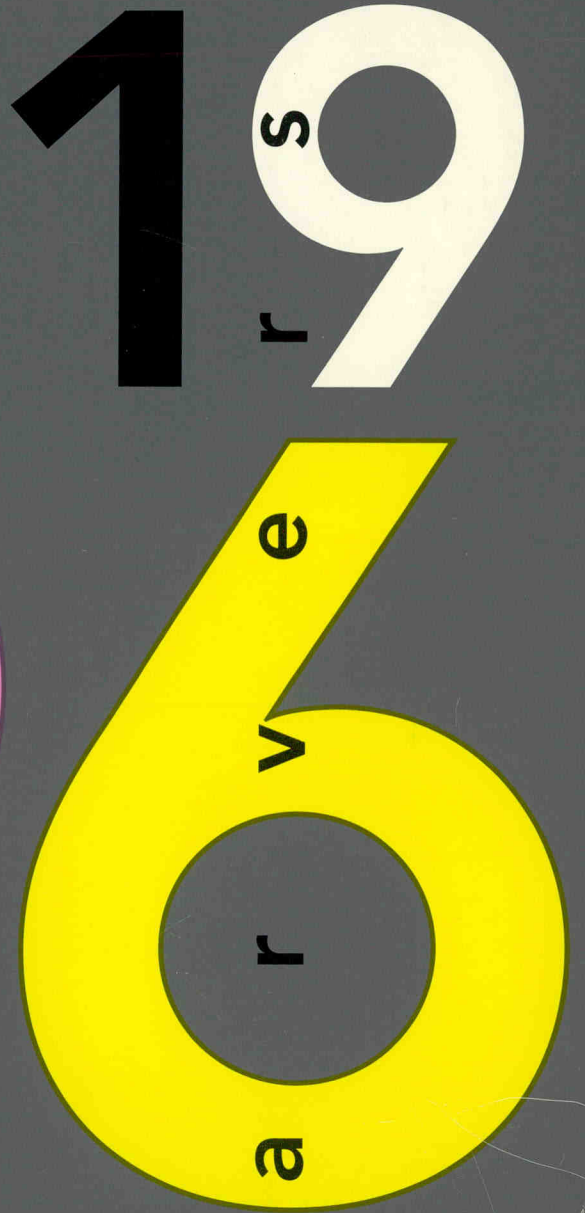
literatuur

film/video

theater

culturele oriëntatie

festivals

a

|

s

r

e

v

r

a

a

j

(060.555): 336, 668, 557, 88: 008, 552)

1	8	15	22	29	5	12	19	26	4	11	18	25
2	9	16	23	30	6	13	20	27	5	12	19	26
3	10	17	24	31	7	14	21	28	6	13	20	27
4	11	18	25	1	8	15	22	29	7	14	21	28
5	12	19	26	2	9	16	23	1	8	15	22	29
6	13	20	27	3	10	17	24	2	9	16	23	30
7	14	21	28	4	11	18	25	3	10	17	24	31

Stichting Cultuurfonds van de Bank Nederlandse Gemeenten

1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24
2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25
3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26
4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27
5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28
6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29
7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30

jaarverslag 1996

1	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	16	23	
2	9	16	23	30	6	13	20	27	3	10	17	24	
3	10	17	24	31	7	14	21	28	4	11	18	25	
4	11	18	25	1	8	15	22	29	5	12	19	26	
5	12	19	26	2	9	16	23	30	6	13	20	27	
6	13	20	27	3	10	17	24	31	7	14	21	28	
7	14	21	28	4	11	18	25	1	8	15	22	29	
30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30
1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31
2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	
3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	
4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	
5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	
6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	

inhoud

3	Bestuur
5	Algemeen
	Toegewezen subsidies
7	Waarom kunst moet
7	Romeinse Route
7	Handreiking Kunstuitleen
7	Borgercompagnie
9	Jubileum Vereniging van Gemeente Secretarissen
9	Ideeënprijsvraag kerkgebouwen
9	Dijkwacht
9	Poëzie Noord Festival
9	Tweede dag van de Poëzie
10	Project Banden
10	Dada & Erven
10	Poëetmaal
10	Veere 700 jaar
10	Nationaal Instituut voor de Orgelkunst
12	Beiaardfestival
12	Prinses Christina Concours
12	Liverpool Oratorio
12	Tentoonstelling 200 jaar Brabant
12	Tentententoonstelling
12	Historische verzamelingen Huis Oranje Nassau
13	Delft 750 jaar en Culturele Hoofdstad
13	Vriendschapsband Utrecht-Léon
13	Internationaal Jongeren Filmfestival
13	Project 'Dakloos, Thuisloos'
14	Capsdagen
14	Karakter
14	Brabants Dialectenfestival
14	Kunstbende
14	'De nieuwe verleiding'
15	Pan-festival
15	V2 Organisatie
15	Dialogo in het donker
15	Vrijwilligerskrant
15	Lidmaatschap FIN
16	Kunst=zinnige representatie (KRG)
16	Tenslotte
16	Werkgroep van het Cultuurfonds
18	Balans
18	Rekening van baten en lasten
20	Projecten
23	Overzicht bijlagen jaarverslag
23	Publicaties
27	Bijlage: juryrapport KRG

oktober 1996

Samenstelling bestuur

Mr. H.V. van Walsum	oud-burgemeester van Delft, voorzitter
Prof. dr. Th.M. Scholten	oud-voorzitter van de directie van de Robecogroep, vice voorzitter
Mr. S.J. Hartkamp	burgemeester van Sneek
Mr. P.M.G.P. Janssens	burgemeester van Hoorn
Drs. F.A.M. Kerckhaert	directeur VNG
Mr. C.G.J. Rutten	burgemeester van Breda
Mevr. mr. M.J. Haveman	burgemeester van Franekeradeel
P.B. Bouman	secretaris (tot 1-9-1997)
Mr. N.M. Heijstek	secretaris (vanaf 1-9-1997)

Secretariaat

Mevr. F.J. de Zeeuw	Koninginnegracht 2
Mevr. C.Y. Hogetoorn	2514 AA Den Haag
	Postbus 30305
	2500 GH Den Haag
	Telefoon: 070-3750850
	Telefax : 070-3750406

J a a r v e r s l a g

19
96

Stichting Cultuurfonds van de Bank Nederlandse Gemeenten

Bestuur	Voorzitter en vice-voorzitter worden benoemd door de Raad van Bestuur van de nv Bank Nederlandse Gemeenten; het bestuur van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten benoemt de vijf overige leden. Het bestuur van de Stichting voorziet in overleg met de Bank en de Vereniging in het secretariaat. De samenstelling van het bestuur bleef in het verslagjaar ongewijzigd.
Algemeen	Ter gelegenheid van haar vijftigjarige bestaan in 1964 heeft de nv Bank Nederlandse Gemeenten de Stichting Cultuurfonds in het leven geroepen.
Doelstelling	De Stichting Cultuurfonds heeft tot doel activiteiten te stimuleren op het gebied van kunst en cultuur, die (mede) door gemeenten worden mogelijk gemaakt en die van betekenis zijn voor het gemeentelijk beleid, met inachtneming van de gestelde criteria.
Criteria	Het bestuur beperkt zich, mede in aanmerking nemend het beschikbare vermogen, tot het financieel ondersteunen van culturele activiteiten: <ul style="list-style-type: none">▪ die door een of meerdere gemeenten financieel of bestuurlijk worden gedragen;▪ die een uniek, bijzonder, experimenteel of voorbeeld-stellend karakter dragen voor andere gemeenten;▪ die een meer dan lokale uitstraling hebben;▪ die zodanig financieel zijn opgezet dat een bijdrage gerechtvaardigd is; en▪ die niet gericht zijn op investeringen in materiële en/of personele kosten (dus geen restauraties, bouwsubsidies, kosten van inrichting en exploitatie, vaste personeelskosten van instellingen en dergelijke).

b e e l d e n d e k u n s t / v o r m g e v i n g

Waarom kunst moet

Onze samenleving is niet genoeg doordrongen van het feit dat 'kunst moet'. Dat vindt de Vereniging Kunsten '92. Die naam staat voor een groep mensen en culturele instellingen die zich sterk willen maken voor de kunst en de cultuur in onze samenleving. Kunst en cultuur worden nog te veel gezien als luxe artikelen waarop je het eerst bezuinigt als de nood aan de man komt. Kunsten '92 wil aantonen dat er goede argumenten zijn om juist in deze tijd, waarin de begrotingen aan alle kanten onder druk staan, in kunst en cultuur te investeren. Het Cultuurfonds besloot een bijdrage beschikbaar te stellen voor een publicatie waarin geïllustreerd wordt wat Kunsten '92 beoogt: het versterken van het draagvlak voor een stimulerend kunst- en cultuurbeleid. De publicatie wordt aan het begin van het culturele seizoen in grote aantallen verspreid, via de uitmarkten, maar ook via de kunstinstellingen in Nederland. Daartoe wordt samengewerkt met de Vereniging voor Kunstzinnige Vorming, het overkoepelend orgaan van de 250 instellingen op dit gebied.

Romeinse Route

Aan de hand van de 'Peutinger Kaart', een in de 13e eeuw getekende landkaart naar een Romeinse reiskaart uit de 4e eeuw, wil de Stichting Romeinse Route het ruim 350 km lange traject tussen Nijmegen en de Noordzeekust (Katwijk) in beeld brengen. Kunstenaars worden uitgenodigd om per gemeente langs die weg een beeld te ontwerpen, dat is geïnspireerd op het Romeinse verleden. Daarbij worden zoveel als mogelijk overblijfselen of replica's uit die tijd toegankelijk gemaakt voor het publiek, zodat een verbinding tot stand komt met de Romeinse tijd en er een beeldverhaal ontstaat. Het bestuur van het Cultuurfonds stelde een startsubsidie voor dit omvangrijke project beschikbaar.

Handreiking Kunstuitleen

De Federatie Kunstuitleen is de koepel van 52 professionele, non-profit kunstuitleen-centra, gevestigd op 84 verschillende locaties in Nederland. Zij functioneren op basis van dezelfde doelstellingen, kort samengevat gericht op de spreiding van hedendaagse beeldende kunst onder een zo groot mogelijk publiek en het als gevolg daarvan bijdragen aan de inkomensvorming van beeldend kunstenaars. Na het door de Federatie Kunstuitleen op 5 juni 1996 gehouden symposium: 'Kunstuitleen, provincies en gemeenten' bleek er zowel bij het ministerie van OCenW, het IPO en de VNG behoefte te bestaan aan een handzame, inzichtelijke publicatie, waarin begripsomschrijving, doelstellingen, maatstaven en werkwijzen met betrekking tot kunstuitleen worden gepresenteerd. Aangezien het Cultuurfonds overtuigd is van het nut van een dergelijke handreiking bij het ontwikkelen van het gemeentelijk kunstbeleid, werd een bijdrage beschikbaar gesteld.

Borgercompagnie

De Vereniging Dorpsbelangen Borgercompagnie (gelegen in de gemeenten Veendam, Menterwolde en Hoogezand-Sappemeer) schreef een prijsvraag uit voor de kunstzinnige vormgeving van een wegversmalling annex verkeersremmer. 40 ontwerpers reageerden op deze uitnodiging voor de vormgeving van dit bijzondere project. Het ontwerp is gericht op weggebruikers en wil deze positief beïnvloeden, zoals verkeerstekens dat (zouden moeten) doen. Het blijkt dat allerlei verkeersmaatregelen van de afgelopen jaren (rotondes, wegversmallingen e.d.) meestal zonder duidelijke vormgeving worden uitgevoerd en soms zelfs als lelijk worden ervaren. Een goede vormgeving zou mogelijk de

water sluit ik
land ontsluit ik
hemel ontsluit me

remco campert

de meeuw die vroeger over het water vloog,
verwondert zich: hier viel de aarde droog.

vergane schepen rusten in mijn koren.

ik ben nieuw land; ik ben maar pas geboren.

ed hoornik

wie schilt de steen

wie snijdt het water

over de golven heen

loop ik naar later

jan wolkers

grillig ligt het water
kastijdt de dijken, stuit en keert
windscheef beschermt het riet
een zee van land

marga minco

functie van genoemde objecten kunnen versterken en verfraaien. Gezien het experimentele karakter wat betreft inhoud en procedure van het project en gelet op de voorbeeldfunctie van deze kunstzinnige toepassing, stelde het fonds een bijdrage beschikbaar.

Jubileum Vereniging van Gemeente Secretarissen

Het Cultuurfonds stelde, naast sponsoring door de BNG van het jubileumsymposium, een bijdrage beschikbaar voor de kunstzinnige toevoeging aan de publicatie van een boek ter gelegenheid van het vijftigjarige bestaan van de VGS. Het boek zal in elk geval het karakter van een geschiedschrijving dragen, geen droge opsomming met jaartallen, maar een vlot geschreven, historisch getinte bespiegeling waarin een relatie wordt gelegd met de huidige tijd, gewijd aan de functie die de gemeentesecretaris door de eeuwen heen heeft vervuld. Daarin past ook een lichtelijk geromantiseerde beschrijving van bekende secretarissen.

Ideeënprijsvraag kerkgebouwen

Medewerking werd verleend aan de prijsvraag voor 'een gebouw voor de christelijke eredienst in het derde millennium'. De kerk en kerkgebouwen moeten meegroeien met heden en toekomst. Het is daarom noodzakelijk dat er door (binnenhuis)architecten, vormgevers, theologen, liturgisten en studenten op een constructieve, praktijkgerichte wijze grensverleggend wordt nagedacht over het kerkgebouw in de volgende eeuw. Om dit proces in gang te zetten heeft het Bisdom Rotterdam bij gelegenheid van het veertigjarige bestaan een ideeënprijsvraag uitgeschreven voor zo'n kerkgebouw.

l i t e r a t u u r

Dijkwacht

Om stil te staan bij het tienjarige bestaan van de provincie Flevoland zijn onder de titel Dijkwacht uiteenlopende kunstprojecten in het landschap gerealiseerd. Zowel schrijvers als beeldend kunstenaars hebben aan Dijkwacht deel genomen. De vier sluitpunten in de Flevolandse dijken zijn de locaties van kunstprojecten. Deze sluitpunten betekenden destijds een definitieve stap in het ontstaan van de polders. De beeldende kunstprojecten zijn van tijdelijke aard, de verzen van de vier schrijvers, Marga Minco, Jan Wolkers, Ed Hoornik en Remco Campert zijn vereeuwigd in basaltblokken, die gezamenlijk het sluitstenenproject vormen. Op deze wijze zijn ter hoogte van Lelystad, Urk, Schokkerhaven en Zeewolde de dijken opnieuw 'gedicht' met de woorden van dichters. Zo worden dijken kunstwerken in de dubbele betekenis.

Poëzie Noord Festival

Eind mei 1996 vond in de stad Groningen het driedaagse Poëzie Noord-Festival plaats met als doel het vergroten van de interesse in Nederlands- en Engelstalige poëzie, met de nadruk op de verbinding tussen het noorden van Nederland en Engeland. Door poëzie te combineren met andere kunstvormen als dans en muziek en de vormgeving van het toneel af te stemmen op wisselende voordrachten, werd een breed publiek bereikt.

Tweede dag van de Poëzie

In Landgraaf vond op 27 april 1996 de Tweede Dag van de Poëzie plaats, een kwalitatief hoogwaardig poëziefestival met nationale en internationale dichters. In kasteel Strijthagen en in het gemeentehuis van Landgraaf lazen twintig bekende en aankomende kunstenaars hun poëzie, afgewisseld met muzikale entr'acts.

Project Banden

Voor het ontbrekende deel van zijn reis door Polen en Wit-Rusland werd een bijdrage beschikbaar gesteld aan de filosoof-kunstenaar René Seghers, die inmiddels tussen Clifden (Ierland) en Tokio 508 plaatsen heeft aangedaan om zijn gedicht 'Banden' door willekeurig gekozen mensen te laten voorlezen. In het jaarverslag over 1995, toen het fonds het project in relatie tot 30 participerende nederlandse gemeenten ondersteunde, is dit onderwerp reeds beschreven. De reis is inmiddels voltooid; de foto- en videoserie met 508 portretten is compleet. De reeks illustreert in beeld en geluid hoe rassen en dialecten in elkaar overgaan. Thans wordt gewerkt aan verdere tentoonstellingsplannen, een begeleidend boek en een documentaire.

Dada & Erven

Op 13 april 1996 was het op de dag af 73 jaar geleden dat in De Phoenix in Drachten de allerlaatste Dada-soiree van Europa plaats vond. Op die datum in 1923 trad Kurt Schwitters op met een gevarieerd programma tussen decorstukken die geschilderd waren door de Drachtster schoenmaker Thijs Ritsema. De stichting UniCONsort meende dat deze tegendraadse en tegelijkertijd speelse gebeurtenis herdacht diende te worden. Naar goed Dada-gebruik werd de avond in De Lawei (de opvolger van De Poenix) om precies 20.23 uur geopend door Schwitters-declinator Jaap Blonk, waarna avantgarde muziek van John Cage en Morton Feldman ten gehore werd gebracht.

Poëetmaal

Op zaterdag 17 mei 1997 vond van 0.00 - 24.00 uur het Etmaal en Eetmaal van de poëzie plaats in de Grote Kerk te Alkmaar. Van middernacht tot middernacht traden 32 professionele dichters op en droegen 30 dichters uit het Noordhollandse vrije circuit voor uit eigen werk. Daarnaast lieten theatermakers, popmusici, dansers, filmmakers, beeldend kunstenaars en kookkunstenaars zich door een aantal gedichten inspireren tot eigenzinnige interpretaties rond het thema 'poëzie en eten'.

m u z i e k

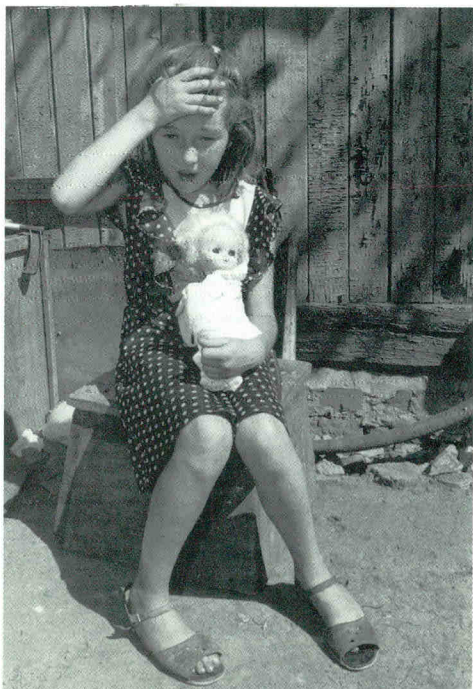
Veere 700 jaar

Dat niet alleen grote gemeenten in staat mogen worden geacht een opvallend en hoogstaand programma te realiseren ter gelegenheid van het zoveel-jarig bestaan bewees een kleine stad als Veere bij het organiseren van gevarieerde activiteiten ter gelegenheid van Veere 700. Als aansprekend onderdeel van de jubileumviering steunde het Cultuurfonds een oratorium, op basis van Psalm 122 gecomponeerd door Willem Breuker en uitgevoerd door het Willem Breuker Collectief in samenwerking met het Koor Nieuwe Muziek. In de Grote Kerk in Veere vond een aantal uitvoeringen plaats, tegen een speciaal ontworpen omvangrijk decor-object van de kunstenaar Gerard Hali. Na afloop werden bijbelse dranken en spijsen aan het publiek geserveerd.

Nationaal Instituut voor de Orgelkunst

Het NlVO, opgericht in juli 1994, heeft als doelstelling het bevorderen van de Nederlandse Orgelkunst. De eerste activiteit van de stichting is het inventariseren en documenteren van een vooraanstaand deel van ons cultureel erfgoed, namelijk 2053 historische orgels in Nederland, waarvan er reeds 1302 zijn opgenomen in het Monumentenregister van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. Het resultaat daarvan zal enerzijds worden gedeponereerd bij de Rijksdienst en anderzijds worden uitgegeven in een twaalfdelige encyclopedie onder de titel Het Historische Orgel in Nederland. Het bestuur van het Cultuurfonds heeft een bijdrage voor de encyclopedie beschikbaar gesteld en daarbij het NlVO in overweging gegeven deze schat aan informatie ook uit te brengen op bijvoorbeeld CD-ROM. Inmiddels is op 19 februari 1997 het eerste exemplaar van het eerste deel

Project Banden

Tijdens zijn reis vroeg René Seghers aan 508 mensen om zijn gedicht voor te dragen; bovenstaand een kleine selectie van personen uit diverse landen.

van de encyclopedie overhandigd aan Z.K.H. Prins Claus. In dit deel zijn 128 orgels beschreven uit de periode 1479-1725. Deel 2 zal eind 1997 verschijnen.

Beiaardfestival

In de zomer van 1996 werden in zeven gemeenten in de Gelderse Achterhoek gedurende tien dagen beiaardconcerten gehouden op de carillons van de diverse torens. Per toren werden vijf concerten gegeven, waarvan enkele in combinatie van beiaard met orkest, koor of volksdans. Door middel van dit festival werd het carillon in de belangstelling geplaatst als concertinstrument.

Prinses Christina Concours

Voor de vierde maal trad het Cultuurfonds op als hoofdsponsor van de 28ste editie van het Prinses Christina Concours (PCC). Het PCC is een jaarlijks concours voor leerlingen van het algemeen voortgezet onderwijs, die zingen of een muziekinstrument bespelen. De Stichting PCC probeert hiermee te bereiken dat jonge mensen in de leeftijdscategorie van 12 tot ca. 19 jaar zich meer toeleggen op een klassieke muziekstudie en/of praktische muziekbeoefening.

Liverpool Oratorio

Voor de uitvoering van de Nederlandse première van het Liverpool Oratorio van Paul McCartney en Carl Davis werd een bijdrage verleend, gerelateerd aan de subsidies van de 8 gemeenten waar de concerten plaats vonden.

e x p o s i t i e s

Tentoonstelling 200 jaar Brabant

De gezamenlijke Westbrabantse gemeente- en streekarchiefdiensten organiseerden in het begin van de zomer van 1996 op zeven locaties een tentoonstelling, waarin aandacht werd besteed aan het ontstaan en de ontwikkeling van de provincie Noord-Brabant, met name waar het de Westbrabantse inbreng betreft. Aansluitend op de tentoonstelling werd er een lesbrief, bestemd voor de derde klassen van het voortgezet onderwijs, uitgegeven.

Tentententoonstelling

De stichting Sporades is op zoek naar nieuwe presentatievormen om hiermee kunst uit het isolement van de veelal gebruikelijke tentoonstellingsruimten te halen en de uitdaging aan te gaan in 'de openbaarheid' te treden. Voor de zomer van 1997 heeft Sporades een tentententoonstelling georganiseerd, waarbij 28 kunstenaars zijn geselecteerd om aan de langs 12 locaties reizende tentoonstelling deel te nemen. Zij hebben zich laten inspireren door de tent als voorwerp met allerlei interessante eigenschappen die tot de verbeelding spreken. De tent maakt de keuze mogelijk tussen blijven staan en verder trekken, tussen het bekende en onbekende, tussen rust en avontuur. De tent is een werktuig van de vrijheid, net zoals een kunstwerk dat wil zijn.

De tenten van de tentententoonstelling dienen op het eerste gezicht voor een ander gebruik dan van normale tenten, maar goed beschouwd hebben ze allemaal hetzelfde doel: een onderkomen te zijn voor onze dromen.

Historische verzamelingen Huis Oranje-Nassau

Het Koninklijk Huisarchief de Den Haag is sinds 1896 gehuisvest in een speciaal voor het beheer van de historische verzamelingen en archieven van het Huis Oranje-Nassau gebouwde pand. In de archieven en collecties vindt men tal van documenten, voorwerpen en afbeeldingen die getuigen van de band tussen de Nederlandse bevolking en de

Nederlandse overheden en het Oranjehuis, veel daarvan is van unieke waarde voor de geschiedenis van steden en dorpen in ons land. Om het culturele erfgoed in het archief op een betere manier te bewaren zullen diverse restauratie- en uitbreidingswerkzaamheden worden uitgevoerd. Mede gelet op de vele stukken van belang voor de lokale en regionale geschiedbeoefening, heeft het Cultuurfonds een subsidie verstrekt, speciaal bedoeld voor voorzieningen die getroffen worden om in de toekomst groepsbezoek op een aantrekkelijke wijze mogelijk te maken.

t h e a t e r

Delft 750 jaar en Culturele Hoofdstad

Ter gelegenheid van de viering van Delft 750 jaar en in het kader van Delft Culturele Hoofdstad van Zuid-Holland 1996 heeft het fonds bijdragen verstrekt aan twee aansprekende onderdelen van de festiviteiten: Mooi Weer Spelen en de tentoonstelling Keramiek en Delft.

Het straattheaterfestival Mooi Weer Spelen dat de laatste jaren is uitgegroeid tot een gebeurtenis van internationale allure stond in 1996 in het teken van de magie. In de Oude Kerk exposeerden 59 keramisten werk, met Delft als bron van inspiratie.

Vriendschapsband Utrecht-Léon

Tussen zo'n 20 Nederlandse en Nicaraguaanse gemeenten bestaan vriendschapsbanden. Het gaat hierbij om samenwerkingsverbanden tussen steden en/of bewoners-(organisaties). Om nader inhoud te geven aan deze vriendschapsband nodigde de gemeente Utrecht de theatergroep Espiga Nueva uit Léon uit om optredens te verzorgen en daarmee het Utrechts publiek kennis te laten maken met Nicaraguaanse kunst en cultuur. Inmiddels hebben al 10 gemeenten belangstelling getoond voor een optreden van de theatergroep uit Léon, zodat er sprake is van een brede culturele uitwisseling.

c u l t u r e l e o r i ë n t a t i e

Internationaal Jongeren Filmfestival

In 1996 werd dit festival voor de derde maal in Deventer georganiseerd. Tijdens het festival ontvangen jongeren uit Deventer jongeren uit heel Europa, waardoor er door middel van het medium film contacten worden gelegd. Het festival is niet alleen uniek in Nederland omdat het zich richt op jongeren in de leeftijdscategorie 16-18 jaar, maar het is ook de enige activiteit op dit gebied waar deelnemers niet slechts naar films kijken, maar ook in workshops bezig zijn met het maken van een film. Op deze wijze wordt gestimuleerd jongeren een oordeel te laten vormen over datgene wat ze dagelijks op televisie krijgen voorgeschoteld.

Project 'Dakloos, Thuisloos'

De groep dak- en thuislozen groeit verontrustend snel. Men verwacht dat er voor het eind van de eeuw meer dan 50.000 mensen in Nederland dakloos zullen zijn. De aandacht voor de problematiek van deze groep groeit navenant. Toneelgroep Utrecht wil door middel van theater de wereld van dak- en thuislozen aan den lijve laten ervaren en heeft het ambitieuze plan om acteurs, in dit geval dak- en thuislozen tussen 16 en 60 jaar, 60 voorstellingen te laten spelen.

Capsdagen

Conform het verzoek van de sociaal pedagogische dienst Gelderse Poort werd een bijdrage verstrekt ten behoeve van de zogeheten 'capsdagen', open dagen waarop mensen met een verstandelijke handicap kunnen deelnemen aan dans, theater, video, schilderen en beeldhouwen. Het cursusaanbod van het centrum voor kunstzinnige vorming Mariënborg in Arnhem heeft het initiatief genomen voor een integratieproject, waar mensen met en zonder handicap in één gebouw, met dezelfde docenten; ieder op zijn of haar eigen niveau een cursus kan volgen.

Karakter

De speelfilm Karakter, gebaseerd op de gelijknamige klassieke roman en de novelle 'Dreverhaven en Katadreuffe' van F. Bordewijk is vanaf medio 1997 te zien in de Nederlandse bioscopen. Aan deze film is ook een scholenproject verbonden. Het doel van dit project is leerlingen van middelbare scholen bewust te maken van de literaire en cultuurhistorische waarden van 'Karakter' en de tijd van Bordewijk. Het scholenproject richt zich primair op leerlingen en hun docenten in de bovenbouw van scholen voor havo en vwo (ruim 1700 scholen en 190.000 leerlingen). Het Cultuurfonds stelde een bijdrage per deelnemende school beschikbaar.

Brabants Dialectenfestival

Tijdens het tweede Brabants Dialectenfestival op 9 juni 1996 te Lieshout trad een groot aantal (straat)theatergroepen, -solisten, chansonniers, schrijvers, vertellers en koren op rond het thema 'al wat er speelt tussen jou en mij'. Op deze wijze werd vooral aandacht besteed aan het sociale aspect van het gebruik van dialect. Daarnaast werd een schrijfwedstrijd gehouden voor iedereen die in zijn of haar eigen streektaal een verhaal, gedicht of liedtekst maakt.

Kunstbende

Voor het zesde achtereenvolgende jaar werd het project 'De Kunstbende' in successie georganiseerd. Op initiatief van de commissie 'Meer-Doen-Met-Cultuur' wordt beoogd de cultuurdeelname van jongeren tussen de 13 en 19 jaar te stimuleren, met name van jongeren die weinig aan cultuur deelnemen. Speciale aandacht is er voor allochtone jongeren en de jeugd van l.b.o.-mavo-scholen. Opzet van het project is, kortom, jongeren en kunst dicht bij elkaar te brengen. Door middel van 14 regionale voorronden en een afsluitende finale is het mogelijk een grote groep jongeren met kunst te confronteren zodat sluimerende interesses en/of talenten worden aangewakkerd. In 1996 werd 'Passie' als thema gekozen. Dit thema kan door jongeren worden uitgewerkt in een of meer disciplines, zoals theater, dans, taal, ontwerpen, fotografie en video, muziek en de categorie 'alles mag'. Het Cultuurfonds stelde per voorronde een bijdrage beschikbaar.

f e s t i v a l s

'De nieuwe verleiding'

In de maand september 1996 vond gedurende 10 dagen het landelijke kunst- en cultuurfestival, 'De nieuwe verleiding' plaats in Rotterdam. Met de Rotterdam festivals beoogt de organisatie jaarlijks actuele onderwerpen uit de stedelijke samenleving onder de aandacht te brengen, door een breed programma van kunst en cultuur aan te bieden. Het thema in 1996 ging over de invloed van de nieuwe media en technologie op de kunst, de cultuur en de stad. In het festival stonden de razendsnelle veranderingen in de nieuwe media, maar vooral de beleving ervan door de mensen in de stad, centraal.

PAN-festival

In mei 1997 vond in Utrecht het 36e Pan-festival plaats. Dit jaarlijks terugkerende muziek-, zang-, dans- en theaterfestival biedt aan honderden jongeren de gelegenheid om onder professionele leiding deel te nemen aan uiteenlopende workshops. Gedurende drie dagen krijgen zij de mogelijkheid zich intensief bezig te houden met vaak bijzondere en soms onbekende podiumkunsten.

V2 Organisatie

V2 organisatie is het centrum voor kunst en media(technologie) in Rotterdam en richt zich sinds 1985 op de 'machine'kunst. De digitale technieken nemen hier een belangrijke plaats in. De computer wordt niet zozeer als een instrument gezien maar als wezenlijk onderdeel van de productie, perceptie en distributie van de geproduceerde kunst. In de periode 17 t/m 29 september 1996 produceerde V2 het DEAF 96 (Dutch Electronic Art Festival), een interdisciplinair evenement op tal van lokaties in Rotterdam waarin verschillende kunst disciplines (fotografie, beeldende kunst, muziek en architectuur) en wetenschappen bij elkaar werden gebracht in een breed en toegankelijk programma. Het festival richtte zich vooral op de explosieve groei en ontwikkelingen die zich afspeelden rond de elektronische netwerken waarvan het internet een onderdeel is.

d i v e r s e n

Dialogo in het donker

Hoe is het om als blinde in het dagelijks leven te functioneren? In een wereld zonder licht en kleur? De belevingswereld van blinde mensen blijkt voor zienden altijd opnieuw een bron van speculaties, raadsels en verwondering. Met de manifestatie 'Dialogo in het Donker' is een ontmoetingsplaats gecreëerd voor ziende en blinde mensen. In het volledige duister worden drempels verlaagd. 'Dialogo' vindt plaats in de duistere ruimten van een schip. In deze ruimten is een parcours uitgezet dat bezoekers moeten volgen. Visuele waarnemingen zijn niet mogelijk. Ter oriëntatie moeten andere zintuigen (tast, gehoor, reuk, smaak) worden ingezet. Gelukkig zijn er blinde begeleiders die de bezoekers feilloos de weg wijzen. Dialogo in het donker komt op meerdere plaatsen in Nederland. Rondleidingen vinden in kleine groepen plaats en duren ongeveer 45 minuten.

Vrijwilligerskrant

Mede op initiatief van de stichting Hamelen, service-organisatie voor het werven van vrijwilligers, werd een vrijwilligerskrant uitgebracht ter ondersteuning van het werven van vrijwilligers. Enkele weken voor de open vrijwilligersdag op 7 september 1996 werd de krant gelanceerd waarmee ter ondersteuning van de televisiewervingsacties een beroep werd gedaan op vrijwilligers op lokaal niveau, met name op het terrein van de gezondheidszorg.

Lidmaatschap FIN

Het bestuur besloot toe te treden als lid van de Vereniging van Fondsen in Nederland, welke vereniging zich ten doel stelt de belangen van haar leden te behartigen en het optimaal functioneren van die leden te bevorderen. Naast het onderhouden van onderlinge contacten en contacten met een groot aantal instellingen en organisaties, geeft de FIN het Fondsenboek uit, dat met name is bestemd voor degenen die financiële steun zoeken.

KUNST ZINNIGE REPRESENTATIE

Aan het eind van het verslagjaar werden voor de derde maal gemeenten uitgenodigd objecten in te zenden die gebruikt worden als representatiegeschenk. Evenals bij het uitschrijven van de prijsvraag in 1991 en in 1993 wil het Cultuurfonds gemeenten blijvend stimuleren om een opdracht te verstrekken aan een (plaatselijke) beeldend kunstenaar voor het maken van een artistiek representatiegeschenk van bijzondere kwaliteit en originaliteit. Op voorstel van de jury* besloot het bestuur de eerste prijs toe te kennen aan de gemeente Amstelveen (exclusief verpakte glazen); de eervolle vermelding was voor de gemeente Den Haag (7 gesigioneerde boekjes, vervaardigd door Haagse kunstenaars) en de aanmoedigingsprijs ging naar Vianen (gemeentepenning 'stad met het gouden hart').

* In 1996 bestond de jury uit:

De heer mr. P.M.G.P. Janssens	voorzitter (bestuurslid van de Stichting Cultuurfonds)
Mevrouw drs. M.H.N.G. Cornips	hoofd afdeling kunst en vormgeving KPN
De heer drs. G. Staal	adjunct-directeur Vormgevingsinstituut Amsterdam
De heer M.J. Wagner	grafisch en industrieel ontwerper
De heer P.B. Bouman	secretaris van de Stichting Cultuurfonds

t e n s l o t t e

In het verslagjaar werden ruim 650 verzoeken om financiële steun voorgelegd, die niet gehonoreerd konden worden, omdat de activiteiten niet in overeenstemming waren met de doelstellingen.

Erkentelijkheid wordt betuigd aan de Raad van Bestuur van de nv Bank Nederlandse Gemeenten, die het Cultuurfonds financieel heeft gesteund en faciliteiten beschikbaar heeft gesteld ten behoeve van het secretariaat. Het bestuur van het Cultuurfonds is veel dank verschuldigd aan degenen die desgevraagd bereid waren met hun deskundigheid het werk van het fonds te ondersteunen, door zitting te nemen in werkgroepen en ad hoc commissies of daaraan te adviseren.

Werkgroep van het Cultuurfonds

Werkgroep gemeentelijk beeldende kunstbeleid

Mr. S.J. Hartkamp	voorzitter, bestuurslid Stichting Cultuurfonds
drs. A.G.J. Entius	organisatie-adviseur
Mevrouw Y.G.J.M. Joris	directeur van het Kruithuis Museum voor hedendaagse kunst Den Bosch
drs. J.R.M. Magdelijns	hoofd afdeling monumentenzorg gemeente Deventer
P.J. Pennings	directeur Art & Policy
J. Ritsema	oud-burgemeester van Bergen (NH)
A. van der Werff	kunstdeskundige
P.B. Bouman	secretaris (tot 1-9-1997)
Mr. N.M. Heijstek	secretaris (vanaf 1-9-1997)

b a l a n s

r e k e n i n g

v a n b a t e n

e n l a s t e n

p r o j e c t e n

Balans per 31 december 1996

		1996	1995
Activa	nv Bank Nederlandse Gemeenten:		
	Beleggingsfonds	1.220.304	1.119.098
	Depositor rekening	400.000	400.000
	Rekening-courant	85.049	32.834
		1.705.353	1.551.932
	Vorderingen	-	29.000
	Te vorderen diversen	3.381	1.003
	Totaal	1.708.734	1.581.935

Rekening van baten en lasten over 1996

Baten	Bijdrage nv Bank Nederlandse Gemeenten	450.000	450.000
	Opbrengst beleggingsfonds	101.206	134.530
	Interest depositorekening	16.949	14.444
	Interest rekening-courant	228	2.838
	Vrijgevallen voorziening toegekende subsidies	14.750	-
	Opbrengst verkoop boeken	2.989	373
	Overige opbrengsten	4.318	29.000
	Totaal	590.440	631.185

Toelichting

Waarderingsgrondslagen

De activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde tenzij anders vermeld. De vorderingen en schulden zijn vermeld in Nederlandse guldens.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Balans

Beleggingsfonds 1.220.304

In 1994 is ter vermogensversterking van het Cultuurfonds door de BNG in het kader van het 80-jarige bestaan een bedrag van f. 1 miljoen ter beschikking gesteld. Dit fonds wordt beheerd door de BNG.

De waarde van het fonds per 31 december 1996 bedroeg 1.220.304 (1995: 1.119.098) als volgt te specificeren.

O % lening BNG 1994-1998	962.872
liquide middelen	257.432
	1.220.304

Waardering: de zero couponlening van BNG tegen uitgifte-prijs vermeerderd met opgelopen rente.

Vermogen 1.376.739

De mutatie in het vermogen is als volgt:

	1996	1995
Vermogen per 1 januari	1.169.786	1.121.821
Bij: voordelig saldo	206.953	47.965
Vermogen per 31 december	1.376.739	1.169.786

Het stichtingskapitaal bedraagt 50.000.
Voorziening toegekende subsidies 325.190

		1996	1995
Passiva	Vermogen	1.376.739	1.169.786
	Voorziening toegekende subsidies	325.190	404.450
	Crediteuren	6.805	7.699
	Totaal	1.708.734	1.581.935

Lasten	Projecten	350.490	538.771
	Algemene kosten	32.997	44.449
	Voordelig saldo	206.953	47.965
	Totaal	590.440	631.185

Rekening van baten en lasten

Bijdrage nv Bank Nederlandse Gemeenten 450.000.

De jaarlijkse bijdrage is evenals in 1995 vastgesteld op 450.000.

In 1994 is een eenmalige extra bijdrage ad 1 miljoen ontvangen zoals bij het beleggingsfonds is toegelicht.

Vrijval en dotatie voorziening toegekende subsidies/projecten.

Algemene kosten 32.997

De specificatie is als volgt:

	1996	1995
Bestuurs- en secretariaatskosten	20.353	33.869
Porti	6.359	7.007
Kosten jaarverslag	6.285	3.573
	32.997	44.449

Overige opbrengsten 4.318.

Hangt samen met een retourstorting op een project uitbetaald in 1995.

n

Incidentele steunverleningen

Project Kunst=zinnige representatie (KRG)

In 1986 reeds bekende projecten: Historische vestingwerken Noord-Brabant
Historische vestingwerken Limburg

In 1993 reeds bekende projecten: Gekleurde keuze
Theaterproject voor kinderen
Muziektheaterproductie 'Marthe' (niet gerealiseerd)

e

In 1994 reeds bekende projecten: Stichting Beelden in Nederland
't Is oen vrøemdeling zeker'
I am you
Stichting ARTI-route
Stichting Glas
Stichting Samenwerkende Nederlandse Korenorganisaties
Stichting Kunst Mondiaal
Stichting Shifting Time
Het Noordbrabants Genootschap
Delft in een rolstoel

t

In 1995 reeds bekende projecten: Zeeland Cultuurmaand
Beeldende kunst in Wierden
Nieuwkomers en Gewortelden
Kunst te Kijk
Project Banden
Een laatste groet
Bizim Tiyatro
Festival Indië/Indonesië
RASA 25 jaar
Schoolbegeleiding Allochtone meisjes
Cultuur in Kleur
Cultuur en Uiterlijk
Intercultureel jongerentheater
Prinses Christina Concours 1996
Het Verlangen
Archiefvolder
Nederlands noodgeld
Delft 750-jaar/Culturele hoofdstad Zuid-Holland
Waarom kunst moet

c

e

Nieuwe projecten: Romeinse Route
Handreiking Kunstuitleen
Vormgeving Borgercompagnie
Vereniging van Gemeentesecretarissen
Ideeënprijsvraag kerkgebouwen
Dijkwacht
Dada en Erven
Poëetmaal
Project Banden
Poëzie Noord Festival
Tweede Dag van de Poëzie, Landgraaf
Veere 700 jaar
Stichting Nationaal Instituut voor de Orgelkunst
Beiaard Festival
Prinses Christina Concours 1997
Liverpool Oratorio
Tentoonstelling 200 jaar Brabant
Tententoonstelling
Historische Verzamelingen Huis Oranje Nassau
Vriendschapsband Utrecht-Léon
Filmfestival Deventer
Dakloos Thuisloos
Capsdagen Arnhem
Scholenproject Karakter
Brabants Dialectenfestival
Kunstbende 1996
De nieuwe verleiding
PAN-festival
V2 Organisatie
Dialoog in het Donker
Vrijwilligerskrant

j

o

r

p

Voorziening 01-01-1996	Uitgaven 1996	Voorziening dotatie	Voorziening vrijval	Voorziening wegens toegekende subsidie
-	-	11.000	-	11.000
2.500	2.500	-	-	-
2.500	-	-	-	2.500
7.500	-	-	-	7.500
1.000	-	-	1.000	-
10.000	-	-	10.000	-
10.000	-	-	-	10.000
1.000	-	-	-	1.000
9.000	-	-	-	9.000
2.000	250	-	1.750	-
15.000	-	-	-	15.000
15.000	15.000	-	-	-
10.000	10.000	-	-	-
500	-	-	500	-
3.000	3.000	-	-	-
1.500	-	-	-	1.500
5.000	5.000	-	-	-
10.000	-	-	-	10.000
7.500	-	-	-	7.500
85.000	30.000	-	-	55.000
3.000	3.000	-	-	-
10.000	-	-	-	10.000
2.750	2.750	-	-	-
10.000	10.000	-	-	-
2.000	-	3.000	-	5.000
4.200	-	-	-	4.200
10.000	10.000	-	-	-
1.500	-	-	1.500	-
12.000	-	-	-	12.000
50.000	50.000	-	-	-
25.000	25.000	-	-	-
1.000	-	-	-	1.000
15.000	15.000	-	-	-
50.000	50.000	-	-	-
10.000	-	-	-	10.000
-	10.000	10.000	-	-
-	-	7.990	-	7.990
-	-	10.000	-	10.000
-	-	10.000	-	10.000
-	-	10.000	-	10.000
-	15.000	15.000	-	-
-	1.000	1.000	-	-
-	5.000	5.000	-	-
-	3.000	3.000	-	-
-	1.500	1.500	-	-
-	5.000	5.000	-	-
-	5.000	5.000	-	-
-	10.000	10.000	-	-
-	3.500	3.500	-	-
-	50.000	100.000	-	50.000
-	-	4.000	-	4.000
-	-	5.000	-	5.000
-	-	5.000	-	5.000
-	25.000	25.000	-	-
-	5.000	5.000	-	-
-	2.000	2.000	-	-
-	-	5.000	-	5.000
-	500	500	-	-
-	-	10.000	-	10.000
-	4.000	4.000	-	-
-	28.000	28.000	-	-
-	-	10.000	-	10.000
-	-	1.000	-	1.000
-	10.000	10.000	-	-
-	-	20.000	-	20.000
-	5.000	5.000	-	-
		dotatie	vrijval	
		350.490	14.750	
404.450	415.000	335.740		325.190

o v e r z i c h t
b i j l a g e n

p u b l i c a t i e s

Overzicht bijlagen jaarverslag

Van 1977 tot en met 1994 zijn, met een enkele onderbreking, in de verslagen van de Stichting Cultuurfonds bijlagen opgenomen, waarin onderwerpen worden behandeld die van algemeen gemeentelijk cultureel belang mogen worden geacht.

Kunstuitleen waarheen?, drs. J. Walter, 1977.
Het muziekonderwijs in Nederland, dr. J. Daniskas en A.J.M. Smeets, 1978.
Kunstzinnige vorming in Nederland, drs. C.J. Post, 1980.
Het veel geroemde en vaak verguisde orkestbestel, mr. P. van den Bos, 1981.
Het Gemeentekrediet van België en zijn cultuurbeleid, Camille Swinnen, 1982.
Ruilen van BKR-werken tussen gemeenten, drs. J.M.J.G. Zoontjens, 1983.
Musea, de traditie van de vernieuwing, drs. P.J.A. van Mensch, 1984.
De gemeente en de beeldende kunst, C.J. de Ronde, 1986.
Gemeenten en archeologie, J.G.M. Kistemaker, 1987.
Kunst=Zinnige representatie, G.J.A. Mennen en M.M. Sijnesael, 1988 (separaat verkrijgbaar).
Buurtproject Hoorn-Noord. Sociale vernieuwing avant la lettre, C.J. Fock en H. Verschoor, 1989.
Openbare ruimte in wurggreep van commercie, Rainer Bullhorst, 1990.
Verkopen van kunst door musea, Bert Jansen, 1991.
Openluchttheaters in Nederland, Angelique Sterkman, 1992.
Kunstvandalisme, een veelal vergeten (ook verloren) zaak? H.F.E. Bentum, 1994.

Publicaties

Te bestellen bij het secretariaat

Een generaal tekent Nederland, biografie en catalogus van het Nederlandse werk van Otto Howen (1774-1848).

Videofilm Kunst=Zinnige Representatie en bijbehorende folder.

Een museum met opzet, een leidraad bij het schrijven van een beleidsplan voor een museum, Miriam B.Tijmes en Piet Nieuwboer.

Te bestellen bij de uitgeverij van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten Nassaulaan 12, 2514 JS Den Haag

Plaatselijke bestuurlijke ontwikkelingen 1600-1988, een historisch bestuurskundig onderzoek in vier Noordhollandse gemeenten, J.C. Raadschelders, 1990.

Het staat op straat, straatmeubilair in Nederland, eindredactie A. Verver, 1990.

Over dit onderwerp is tevens een videofilm uitgebracht getiteld: 'Slechts op bezoek; een beeldverhaal over steden en straatmeubilair'.

De Stichting Cultuurfonds van de Bank Nederlandse Gemeenten heeft ter bevordering van studies van algemeen belang voor het gemeentewezen van 1977 tot en met 1992 jaarlijks de gelegenheid open gesteld tot het verkrijgen van premies voor wetenschappelijke werkstukken, welke het resultaat zijn van deze studies. In deze scriptiereeks verschenen:

Te bestellen bij de uitgeverij van de
Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12, 2514 JS Den Haag

Recallrecht in het licht van de representatie, A.C.P. van den Broek, 1978.
Enige privaatrechtelijke aspecten van de gemeentelijke onroerend-goedbelasting, J.P. Kruiemel, 1978.
De inrichting van de gemeentebegroting, G.J. Bakker, 1979.
Complementair bestuur en planning, F.M.J. Hendrickx, 1979.
Woningdifferentiatie en stadsvernieuwing in Amsterdam, H.Q. Meijer, 1979.
Besluitvormingsprocedures bij de stadsvernieuwing, F.A.M. van der Ham, 1979.
Wonen tussen wal en schip, H. van der Logt-Ebberink, 1980.
Onroerend-goedbelastingen, W.M. Bots en A.G.P.M. Maas, 1981.
Deeltijdarbeid; een probleem voor de organisatie?, L.J. van der Have, R.A. van Mill en G.K.W.F. de Vaynes van Brakell Buys, 1981.
Schadevergoeding ter zake van een beschikking, W.J.A. Vellekoop, 1981.
Iedereen kan met stenen gooien, G.J. de Vries, 1982.
Specifieke uitkeringen en de financiële zelfstandigheid van de gemeenten, J.L.M. van Wesemael, 1982.
Het karakter van openbaarheid, F. Suurmond, 1983.
Het bestemmingsplan en de zones van de Wet geluidhinder, A.B. Dalmijn, 1983.
Flexibiliteit van uitgaven en de gemeentelijke bezuinigingsstrategieën, G. Willering, 1984.
Onderzoek in het gemeentelijk spanningsveld, A.J. Ham, 1984.
De provinciale aanwijzing, N. Rigter, 1984.
Globaal bestemmingsplan en objectieve begrenzing, J.J. Driessen, 1985.
Machine of machinatie? De reorganisatie van het binnenlands bestuur, 1969-1983, P.W. Tops, 1985.
De gemeentelijke grondexploitatie, J.H.A.A. Prins, 1985.
De gemeentelijke autonomie: woorden maar geen daden? S. Poels, 1986.
Gemeentegrenzen in Nederland, een verkenning met aanbevelingen voor beleid, F.T.H. Stein, 1986.
Driehoeksoverleg, noodzakelijk forum voor een evenwichtig politiebeleid, H.F.M. Bouwmeister, 1986.
De Wet gemeenschappelijke regelingen: een oplossing voor de regionale problematiek?, K.I. van der Top, 1986.
Gemeentelijke woningbedrijven: opheffen of handhaven - een politieke keuze, P.J. Nagel, 1986.
Gemeentelijke eigen inkomsten en herindeling, A.G.H.J. de Jong, 1987.
Kan een gemeente failliet worden verklaard? I.P. de Groot, 1987.
De leefmilieuverordening, B.A.P.M. Achterbergh, 1987.
De gemeentesecretaris: zijn benoeming en positie in politiek perspectief, G.C. Weststeijn, 1988.
Administratief beroep en administratieve rechtspraak in de Wet op het basisonderwijs, W.M.B. Elferink, 1988.
Normering van nutsbedrijfswinst; winstpunt?, J.A.M. Baake, 1988.
Financieringsgedrag lagere overheid: falen van regulering, Th. Lieveer en B. Steiner, 1988.
Kostenverschillen bij waterleidingbedrijven. Een toepassing van de Property rightsbenadering bij de verklaring van kostenverschillen bij Nederlandse waterleidingbedrijven, J.H. Lindenbergh, 1989.
Het preventief en positief toezicht op het gemeentebestuur, G. Annink, 1989.
Schilderswijk: voorstel voor een bedrijfsvriendelijke aanpak in de stadsvernieuwing, H.W. de Wolff, 1989.
Verwaarlozing. Een kwalitatief onderzoek naar de afhandeling, V. Kennis, Th.M.H. van der Velden en F.C.P.P. Spierings, 1989.
Omgaan met planschadeverzoeken, P.L.J. Verhoef, 1990.
Flexibele arbeidsrelaties bij gemeenten, A.A. van Aalten, 1990.
De centrumfunctie van gemeenten, C. Liberton, 1990.
Het lange-termijn financieringsgedrag van gemeenten, A.D. Kraak, 1990.
Het spontane schorsings- en het spontane vernietigingsrecht van de Kroon krachtens de provincie- en gemeentewet, A.M.J. van Wijck, 1991.
Procesrechtelijke kritiek op het nieuwe verhaalsrecht in de ABW, P.N. van Schaik, 1991.
De brandweer: hoe sneller, hoe duurder? Een onderzoek naar het verband tussen opkomsttijden en kosten per inwoner van de gemeentelijke brandweer, J. Koornstra, 1992.
Geld speelt een rol. De effecten van het Bijdragenbesluit op milieuhandhaving, mevrouw A.W. Onne-
weer, 1992.

De volgende uitgaven werden door de Stichting Cultuurfonds van de Bank Nederlandse Gemeenten financieel ondersteund.

Van de publicaties die in de periode 1970-1985 financieel werden ondersteund is op aanvraag een overzicht verkrijgbaar bij het secretariaat.

Parkideeën en parkplannen, 1986. Uitgave Nederlandse vereniging voor tuinarchitectuur BNT.
Sloop of hergebruik, 1986. Uitgave Landelijk Ondersteuningsinstituut Kunstzinnig Vorming (LOKV).
De stad als museum, 1986. Gezamenlijke uitgave van de Stichting JA Vormgevers te Tilburg en de Stichting Wonen te Amsterdam.
Schutters in Holland, kracht en zenuwen van de stad, 1987. Uitgave Frans Halsmuseum Haarlem.
De patriotten en de financiën van de Bataafse Republiek; Hollands krediet en de smalle marges voor een nieuw beleid (1795-1801), 1988. Uitgave Stichting Hollandse Historische Reeks.
Waar legwerk hangt, 1988. Uitgave Canaletto, Alphen aan den Rijn.
St. Nicolaas in de Nederlanden, 1988. Uitgave Museum van Gerwen-Lemmens, Valkenswaard.

De volgende uitgaven zijn als delen 1 t/m 12 verschenen in de reeks Cahiers voor Lokale en Regionale Geschiedenis. Uitgave De Walburg Pers Zutphen.

Strafrecht en criminaliteit, 1988.
Materiële cultuur: huisraad, kleding en bedrijfsgereedschap, 1988.
Historische geografie: landschap en nederzetting, 1989.
Stadsgeschiedenis, 1989.
Historische demografie: bevolkings- en gezinsgeschiedenis, 1991.
Onderwijsgeschiedenis, 1991.
Lokale bestuursgeschiedenis, 1992.
Vrouwengeschiedenis, 1992.
Dorpsgeschiedenis: bewoning en bewoners, 1992.
Fiscale bronnen: structuur en onderzoeksmogelijkheden, 1993.
Eliteonderzoek: rijkdom, macht en status in het verleden, 1993.
Sociale Zorg, 1994.

Spiegel der Zeilvaart, 13e jaargang, nr. 6, augustus 1989. Uitgave Stichting Spiegel der Zeilvaart.
Pleinen van Nederland, Ben de Vries, 1990. Uitgave Stichting Matrijs Utrecht.
Doe maar Dicht maar, 1990. Gedichten van middelbare scholieren. Uitgave Stichting Uitgeverij Xeno Groningen.
Natuurlijker groenbeheer in Nederlandse gemeenten, 1991. Uitgave VNG.
Marius van Beek, Beelden, 1991. Uitgeverij Van Spijk b.v. Venlo.
Monument van de Maand: Romaans bouwen in Friesland; Friese stinzen en staten; Gotisch bouwen in Friesland; Jonge bouwkunst in Friesland; Beschermd dorpsgezichten in Friesland; Renaissance in Friesland; Rococo in Friesland; Neo-gotische kerken in Friesland. (Deze 8 boekjes zijn in 1991 verschenen in de Monument van de Maand-reeks en uitgegeven door de gelijknamige Stichting te Leeuwarden).
Kamp Westerbork, inrichtingsplan kampterrein, 1990. Uitgave Herinneringscentrum Kamp Westerbork, Hooghalen.
Op Water Gebouwd, 1991. Uitgave Culturele Raad Goes.
Rapport Evaluatie-onderzoek beeldende kunst in tien Zuidhollandse gemeenten, 1991. Uitgave Culturele Raad Zuid-Holland.
Doe maar Dicht maar, 1991/1992. Gedichten van middelbare scholieren. Uitgave Stichting Uitgeverij Xeno Groningen.
Gerrit Th. Rietveld, het volledige werk 1888-1964, Marijke Küper en Ida van Zijl. Uitgave Centraal museum Utrecht, 1992.
Monne de Miranda, een biografie, dr. G.W.B. Borrie. Uitgave sdu Uitgeverij Koninginnegracht, 1992.
Bouwen & Bewaren: S.J.Bouma, architect (1899-1959). Uitgave i.s.m. het instituut voor Kunst-, Architectuurgeschiedenis en Archeologie van de Rijksuniversiteit Groningen als publicatie bij de gelijknamige tentoonstelling in het Centrum voor Architectuur en Stedebouw te Groningen, 1992.
Videofilm muziek, over het samenspelproject. Uitgave Landelijke Ondersteuningsinstituut Kunstzinnige Vorming (LOKV), 1992.
Brabant bouwt in Baksteen, na-oorlogse architectuur in Noord-Brabant. Uitgave van Het Noord-brabants Genootschap 's-Hertogenbosch, 1993.
Twaalf stadsgezichten, uitgesproken visies op kunst in Hellevoetsluis, fotografie Bert Nienhuis, tekst Taco Meeuwssen. Uitgave gemeente Hellevoetsluis, 1993.

De vijfde gevel, de aantasting van het stedelijk daklandschap. Uitgave van de Amsterdamse Raad voor de Monumentenzorg i.s.m. de stichting Uitgeverij De Oude Stad, 1994.

Jan Dijker, vijftig jaar monumentaal, Maarten Beks e.a. Kempen Uitgevers Eindhoven-Airport, 1993. Probleem Pleinen Prijsvraag. Uitgave van de Stichting PPP, 1993.

Fryske literatuer CD, Friesland Pop promotiesingle. Uitgave van de Stichting Friesland Pop, 1993.

Stemmen rond de Hofvijver. Uitgave van Seapress/Uitgeverij Lakerveld in samenwerking met de Stichting Dichter aan huis en Stichting Hofvijvermusea, 1993.

Eerste dag van de poëzie, Dichter bij Landgraaf. Uitgave van de gemeente Landgraaf en Uitgeverij Herik, 1994.

Videofilm Jeugd en Erfgoed. Uitgave van de Stichting Nationale Contactcommissie Monumentenbescherming en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, 1993.

Beeldengids Nederland. Uitgave van de Stichting Beelden in Nederland. Uitgeverij 010, Rotterdam, 1994.

Tekens & Ketens. Uitgeverij Voetnoot, Amsterdam, 1994.

Ontluiken. Uitgave Bullhorst architecten & stedebouwers, 1994.

Muzikaal Kunstboek 'Handful Illusions'. Uitgave Stichting Shifting Time, 1994.

Arti-route catalogus 1994. Uitgave Stichting Arti Route.

Videofilm Acht schrijvers en een hondje vertellen. Uitgave Letterkundig Museum Den Haag, 1995.

Videofilm Kunst op bezoek. Uitgave Stichting Federatie Kunstuitleen, 1995.

Haarlem 750 jaar kunst op straat. Samenstelling en redactie: Wiek Röling. De Vishal, 1995.

b ij l a g e

juryrapport

project

Kunst = zinnige

representatie

In 1996 heeft de Stichting Cultuurfonds van de BNG voor de derde maal een prijsvraag uitgeschreven voor het meest kunstzinnige representatiegeschenk dat gemeenten in Nederland in opdracht hebben laten vervaardigen.

Aangemoedigd door het verrassende resultaat van het in 1991 ondernomen initiatief een prijs uit te loven voor dit soort objecten (84 inzendingen) leefde bij het bestuur van het Cultuurfonds de hoop dat het aantal meedingende gemeenten ieder jaar zou toenemen. In 1993 werden 33 kunstzinnige voorwerpen ingezonden; dit jaar 36. De jury werd geconfronteerd met een grote verscheidenheid aan zienswijzen, uitdrukkingsmiddelen, materialen en technieken. De jury had daarbij de niet eenvoudige taak de inzendingen te beoordelen op basis van de volgende criteria:

- a. artistieke kwaliteit, samengesteld uit de begrippen originaliteit, creativiteit en exclusiviteit;
- b. functionaliteit, waarbij de bruikbaarheid, de prijs/kwaliteit-verhouding en de relevantie met de gemeentelijke identiteit dienden te worden meegewogen. Daarbij werd er van uitgegaan dat de kunstenaar professioneel werkzaam is.

Eerste selectie

Algemeen beschouwd was de jury van mening dat de oogst in kwalitatieve zin nogal mager was. Wellicht is er in onvoldoende mate advies gevraagd aan gekwalificeerde kunstenaars en vormgevers. Ook kan het tijdsbestek waarbinnen het object vervaardigd diende te worden, een rol hebben gespeeld. Het lijkt erop dat (nog steeds) onvoldoende is doorgedrongen dat een goed gemeentelijk kunst- en cultuurbeleid direct afleesbaar moet zijn aan de wijze waarop de gemeente zich in het te schenken object wil presenteren. Mogelijk bestaat er onvoldoende inzicht in de vele mogelijkheden om een verantwoord kunstwerk te vervaardigen en wreekt zich het gebrek aan relevante documentatie en informatie.

Deze minder positieve kijk van de jury op het geheel houdt zeker niet in dat alle inzendingen onder de maat zouden zijn. Met betrekking tot de prijstoekenning heeft de jury in het bijzonder haar gedachten laten gaan over 9 objecten. Het ging om de voorwerpen van de gemeenten Almelo, Amstelveen, Den Haag, Eindhoven, Nijmegen, Oostflakkee, Vianen, Vleuten de Meern en Voorburg.

Tweede selectie

Na een tweede selectie kwam de jury, gelet op de geformuleerde randvoorwaarden en criteria als in de inleiding beschreven, tot de conclusie dat de gemeente Amstelveen met vier exclusief verpakte borrelglaasjes van de kunstenaar Dinie Besems in een oplage van 30 geschenken, het meest aan de gestelde criteria voldeed.

Amstelveen

Dinie Besems werd door de gemeente als winnares van de Amstelveense kunstaanmoedigingsprijs in 1995 uitgenodigd een object te ontwerpen en uit te voeren. Met haar object, een houten houder met vier borrelglaasjes, die als prijs is vervaardigd, gaf zij Amstelveen een wapenspreuk, vormgegeven op basis van de kruizen in het gemeentewapen met de tekst 'kordaat, ferm, nobel, schoon'. Het werk van Dinie Besems, die als edelsmid aan de Gerrit Rietveld Academie is opgeleid, kan op z'n minst als toegankelijk worden bestempeld, zelfs zo toegankelijk dat het een belangrijke communicatieve waarde heeft.

Vianen

Het object van Vianen, 'de stad met het gouden hart', in een oplage van 25 stuks, beoordeelde de jury als zeer bijzonder van uitvoering, refererend aan de edelsmidtraditie en van goede kwaliteit. De gemeente Vianen maakt al jaren weloverwogen een onderscheid tussen relatie- en representatiegeschenken.

Na gedurende een bepaalde periode twee-dimensionale voorwerpen en boeken cadeau te hebben gedaan ontstond er sterke behoefte aan een drie-dimensionale vorm. Al in een vroeg stadium bij de ontwikkeling van dat idee om te komen tot een lijn van kunstzinnige representatiegeschenken werd het bestaande contact met de Utrechtse kunstenaar Willem Noyons aangehaald. Aan hem werd gevraagd het nieuwe geschenk te ontwerpen.

Aan de hand van drie elementen, de geografie, de oude kern met het kasteel, die als metafoor in de vorm van de plattegrond is opgenomen, en het hedendaagse element 'de stad met het gouden hart' ontwierp Noyons een zowel representatief als kunstzinnig geschenk.

De jury is blij met de constatering dat, zoals Vianen zelf schrijft, bij de ontwikkeling van een beleid op het gebied van presentatie en representatie 'uitbundig gebruik is gemaakt van de in 1989 door het Cultuurfonds uitgebrachte handreiking 'Kunst=Zinnige Representatie'. Niettemin, met alle respect voor de zorgvuldigheid waarmee het object is samengesteld, is de jury van mening dat met name het sluitmechanisme nog de nodige aandacht moet krijgen. Besloten werd om de gemeente Vianen de aanmoedigingsprijs toe te kennen.

Den Haag

De eervolle vermelding is voor de gemeente Den Haag, voor een cassette met gesigneerde kunstenaarsboekjes. In een oplage van 250 stuks verleenden de kunstenaars hun bijdragen. De cassette met kunstenaarsboekjes is uitgegeven door De Stadscollectie, een gezamenlijk initiatief van het Haags gemeentemuseum en Stroom hcbk. In het najaar van 1996 werd een tentoonstelling gehouden van de Stadscollectie Den Haag, waarbij een gevarieerd beeld werd gegeven van de moderne en hedendaagse kunst in Den Haag. Naast de tentoonstelling is een speciale 'Stadscollectie-editie' uitgegeven. Deze bestaat uit een luxe cassette met daarin 8 boekjes die door de volgende Haagse kunstenaars zijn gemaakt: Marcel van Eeden, Christie van der Haak, Elsa Hartjesveld, Michel Hoogervorst, Hans Könings, Tanja Smit, Aline Thomassen en Marcel Zalme. Deze publicatie is geen catalogus bij de tentoonstelling maar is een aparte uitgave waar ook andere kunstenaars een bijdrage aan hebben geleverd. Op verzoek van de stadsconservator konden de 8 kunstenaars geheel naar eigen inzicht 19 pagina's vullen met afbeeldingen en/of tekst. De bijdragen van de kunstenaars, met onder meer tekeningen, aquarellen, gouaches en teksten zijn te beschouwen als zeer persoonlijke (aan)tekeningen die in deze bijzondere boekvorm een grote intimiteit en charme krijgen. Het zijn tekeningen om geconcentreerd te 'lezen'. Door het exclusieve karakter, ook gezien de grafische vormgeving, zijn deze boekjes in feite zelfstandige kunstwerken geworden. De gemeente Den Haag heeft een aantal exemplaren afgenomen om te gaan gebruiken als relatiegeschenk. Het resterende deel van de oplage is via het museum en Stroom hcbk in de verkoop genomen.

Aanbeveling

De jury hoopt dat bij een volgende ronde de profilering van het gemeentelijk cultuurbeleid, de bevordering van een hoog kunstzinnig peil en de sociale spreiding daarvan, de toon zal worden gezet bij opdrachtverlening voor gemeentelijke relatie- en representatiegeschenken. Om de toepassing van drie-dimensionale objecten te bevorderen, wil de jury gaarne bewerkstelligen dat de kennis bij de provinciaal werkende stichtingen voor kunst en cultuur, de Stichting Kunst en Bedrijf, de gemeentelijke kunstcommissies en de werkgroep gemeentelijk beeldende kunstbeleid van het Cultuurfonds in advies-richtlijnen worden omgezet.

De jury KRG-prijs

De samenstelling van de jury is vermeld op pagina 16.

Oktober 1997

vormgeving Marius Wagner Leusden
foto's Eric de Vries (pagina 6), Willem Vermaase (pagina 7), Peter van Mulken (pagina 14)
druk huisdrukkerij BNG Den Haag

1	8	15	22	29	5	12	19	26	4	11	18	25
2	9	16	23	30	6	13	20	27	5	12	19	26
3	10	17	24	31	7	14	21	28	6	13	20	27
4	11	18	25	1	8	15	22	29	7	14	21	28
5	12	19	26	2	9	16	23	1	8	15	22	29
6	13	20	27	3	10	17	24	2	9	16	23	30
7	14	21	28	4	11	18	25	3	10	17	24	31

jaarverslag 1996

1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24
2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25
3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26
4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27
5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28
6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29
7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30

1	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	16	23
2	9	16	23	30	6	13	20	27	3	10	17	24
3	10	17	24	31	7	14	21	28	4	11	18	25
4	11	18	25	1	8	15	22	29	5	12	19	26
5	12	19	26	2	9	16	23	30	6	13	20	27
6	13	20	27	3	10	17	24	31	7	14	21	28
7	14	21	28	4	11	18	25	1	8	15	22	29

Stichting Cultuurfonds van de Bank Nederlandse Gemeenten

30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30
1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31
2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	
3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	
4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	
5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	
6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	

g
a
l
s
r
e
v
r
a
a
j